

Županijsko natjecanje iz povijesti

18. ožujka 2024.

prvi (I.) razred – 3. skupina

zaporka

--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova

	66
--	----

Upute natjecateljima

- Ispit se sastoji od 25 pitanja i rješavaš ga 90 minuta.**
 - Prije rješavanja ispita trebaš pažljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
 - Nakon što ispuniš listić sa zaporkom, spremi ga u omotnicu.
 - Zaporku s listića prepisi na prvu stranicu ispita.
 - Pažljivo pročitaj ispitne zadatke i upute u zadatku.
 - Rješenja upisuj na predviđena mjesta u ispitu. Ispit piši plavom ili crnom kemijskom olovkom.
 - Ispit piši isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Piši čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
 - Osobna imena i prezimena te geografska imena piši izvorno prema udžbenicima koje je odobrio MZO u školskoj godini 2021./2022.
 - Koristi se listom za koncept tijekom rješavanja ispita jer jednom napisan odgovor u ispitu, više nije dopušteno prepravljati. Odgovori se u konceptu ne vrednuju.**
 - Nakon završetka pisanja, ispit predaj članu Školskoga povjerenstva.
- Nakon objave privremene ljestvice poretka imaš pravo uvida u ispit i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

- _____ (predsjednik Županijskog povjerenstva)
- _____ (član Županijskog povjerenstva)
- _____ (član Županijskog povjerenstva)

1. Pozorno pročitaj povijesni izvor i odgovori na pitanje:

I pošto su oni [Peloponežani] bili u Atici ne baš mnogo dana, prvi put stade se pošast javljati među Atenjanima, a govorilo se, da je i prije bjesnjela na mnogim mjestima i na Lemnu i drugdje, no ipak se nije pamtilo, da je tolika kuga i takav pomor ljudi igdje bio ... A započela je, kako se kaže, najprije u Etiopiji više Egipta i zatim je sišla u Egipat i Libiju i veliki dio Kraljeve zemlje. A u atenski grad iznenada provali i najprije zahvati ljude u Pireju, tako da su oni i rekli, da su Peloponežani bacili otrova u bunare, jer izvora ondje još nije bilo. Kasnije se raširi i po gornjem gradu i umiralo ih je već mnogo više...

1.1. Koji je grčki povjesničar opisao kugu u Ateni? _____

	1
--	---

1.2. Tijekom kojega se rata ta bolest pojavila na poluotoku Atici i u samoj Ateni?

	1
--	---

1.3. Kakav je bio ishod rata? _____

	1
--	---

2. Pozorno pogledaj sliku i odgovori na pitanja.

2.1 Navedi naziv i lokaciju građevine prikazane na slici?

	1
--	---

2.2 Napiši ime znanstvenika (arheologa) koji je prvi istražio prikazani lokalitet?

	1
--	---

2.3 Kako se naziva civilizacija koja se razvila oko građevine prikazane na slici?

	1
--	---

3. Sljedeći zadatak riješi s pomoću zemljovida.

Koja se grčka plemena kriju iza slova označenih na zemljovidu? Njihova imena upiši na crte.

	3
--	---

A _____

B _____

C _____

4. Spoji sliku s odgovarajućim pojmom upisom rednoga broja na pripadajuću crticu ispod pojma.

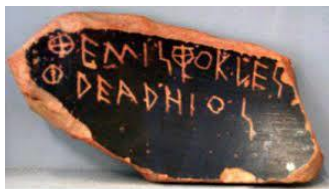
1. labris

2. ostrakon

3. zlatna pogrebna maska

4. tetradrahma

	4
--	---

5. Na grčkome matičnom kopnu i većini egejskih otoka između 1600. i 1100. godine prije Krista razvijala se brončanodobna mikenska civilizacija. Zaokruži **dvije netočne** tvrdnje o toj civilizaciji.

	2
--	---

a) Nositelji te civilizacije bili su Ahejci, narod grčkoga jezika.

b) Razvijala se pod snažnim utjecajem minojske civilizacije.

c) Njihovo je pismo linearno B nepročitano.

d) Mikena je imala utvrđeni gornji grad – akropolu.

e) Mikenu je istraživao Heinrich Schliemann.

f) S dolaskom plemena Eoljana oko 1200. godine pr. Kr. uništena je mikenska kultura.

6. Sljedeći zadatak riješi tako da osobi s lijeve strane pridružiš opis s desne :

	4
--	---

Herodot _____

Euklid _____

Likurg _____

Heron _____

Eratosten _____

Demosten _____

Hipokrat _____

Fidija _____

A) „otac geometrije“

B) „otac medicine“

C) govornik

D) kipar i graditelj

E) „otac povijesti“

F) mitski spartanski zakonodavac

G) geograf; voditelj Aleksandrijske knjižnice

H) najveći eksperimentator helenističkoga

razdoblja

7. Upišite brojeve od 1 do 5 tako da kronološki odgovaraju razvoju atenskoga društvenog uređenja.

	5
--	---

___ tiranija

___ demokratska republika

___ aristokratska republika

___ aristokratska monarhija

___ timokracija

8. Zaokruži slovo ispred točnoga kronološkog niza događaja.

	1
--	---

a) Bitka kod Cizika → Bitka kod Egospotama → Nikijin mir → Sicilska ekspedicija

b) Nikijin mir → Sicilska ekspedicija → Bitka kod Cizika → Bitka kod Egospotama

c) Sicilska ekspedicija → Nikijin mir → Bitka kod Cizika → Bitka kod Egospotama

d) Bitka kod Egospotama → Bitka kod Cizika → Nikijin mir → Sicilska ekspedicija

9. Pozorno pročitaj povijesni izvor i odgovori na pitanja

Ta vi to vidite, Atenjani, do kolike je drskosti došao taj čovjek, kad vam ne da ni da birate: biste li ratovali ili mirovali, nego se grozi i kako vele obijesno govori, i nije kadar ostajati kod onoga što je podložio, već sebi svagda još nešto prisvaja, pa dok mi oklijevajući kod kuće sjedimo, dotle on nama svuda okolo naokolo mrežu plete. Kada ćete, dakle, ljudi Atenjani, kada ćete činiti što treba? Što da se dogodi? ... Ta bi li se moglo što novije dogoditi, nego da čovjek Makedonije Atenjane u ratu savlada i imovinom Grka upravlja?...

9.1 Tko je autor ovoga govora? _____

	1
--	---

9.2 Protiv kojega je vladara usmjeren ovaj govor? _____

	1
--	---

9.3 Kako nazivamo takve govore? _____

	1
--	---

10. Sljedeći zadatak riješi tako da u postojeću shemu upišeš državno tijelo koje pripada.

	1
--	---

SHEMA USTROJA ATENSKE DRŽAVE TIJEKOM 7. STOLJEĆA PR. KR., PRIJE SOLONOVIH REFORMI

ARHONTI – 9 izabranih dužnosnika

NARODNA SKUPŠTINA ILI EKLEZIJA – svi
punopravni Atenjani

11. Zaokruži **dvije netočne** tvrdnje koje se odnose na društveni položaj žena u antičkoj Grčkoj.

	2
--	---

- a) Atenjanka je bila potpuno podređena muškarcu.
- b) Društveni je položaj Spartanki nešto bolji od Atenjanki jer su se mogle kasnije udavati i izabrati same bračnoga druga.
- c) Žene su sudjelovale u politici.
- d) Žene su teško mogle razvrgnuti brak.
- e) Zabrana izlaska iz kuće vjerojatnija je za žene iz nižih društvenih slojeva.
- f) Spartanke su imale pravo nasljeđivanja.

12. Sljedeći zadatak riješi tako da pojmu s lijeve strane pridružiš objašnjenje s desne.

	4
--	---

dijadosi ____

A) robovi

hopliti ____

B) nasljednici Aleksandra Velikoga

pristani ____

C) oboružani pješaci

heloti ____

D) rigorozno vojno školovanje

agoga ____

E) slobodno stanovništvo bez političkih prava u Sparti

efori ____

F) stranci

perijeci ____

G) osobe koje 24 sata primaju žalbe za nepravde

meteci ____

H) nadzornici

13. Navedenim osobama odgovarajuće obilježje.

	2
--	---

___ Aristarh	A. prvi proučavao vremenske prilike
___ Eratosten	B. podijelio Zemlju na toplinske pojase
___ Anaksimn	C. prvi ustvrdio da se Zemlja vrti oko Sunca
___ Aristotel	D. izračunao opseg Zemlje

14. Poveži bitke Makedonaca s pripadajućim posljedicama.

	2
--	---

___ Bitka kod Isa	A. zauzimanje Male Azije
___ Bitka kod Gaugamele	B. pad Grčke pod makedonsku vlast
___ Bitka kod Granika	C. zarobljena obitelj Darija III.
___ Bitka kod Heroneje	D. bijeg Darija III. u Baktriju

15. Pozorno promotri prikazanu maketu i odgovori na pitanja.

	2
--	---

15.1. Kako se zove grad ispred kojeg se nalazio prikazani svjetionik?

15.2. Napiši ime vladara koji je dao izgraditi prikazani svjetionik.

16. Pozorno promotri prikazanu ilustraciju i odgovori na pitanja.

	3
--	---

16.1. Kako se zove vrsta broda prikazanoga na ilustraciji?

16.2. Od koje je kovine načinjen zaokruženi dio broda i čemu je služio?

17. Pozorno pročitaj povijesni izvor i odgovori na pitanja.

*Pred sudom vremena potvrdit će mi to
Najveća mati olimpijskih besmrtnika
Najbolja, Zemlja crna da se nje sam nekad
Mnogi kamen, znamen duga, mako;
Da tlačena je bila, a sad slobodna jest.*

17.1. Čije je djelovanje opisano u povijesnome izvoru? Ispiši iz povijesnoga izvora stih na temelju kojega se to moglo zaključiti.

	2
--	---

17.2. Napiši grčki naziv za „kamen, znamen duga“.

	1
--	---

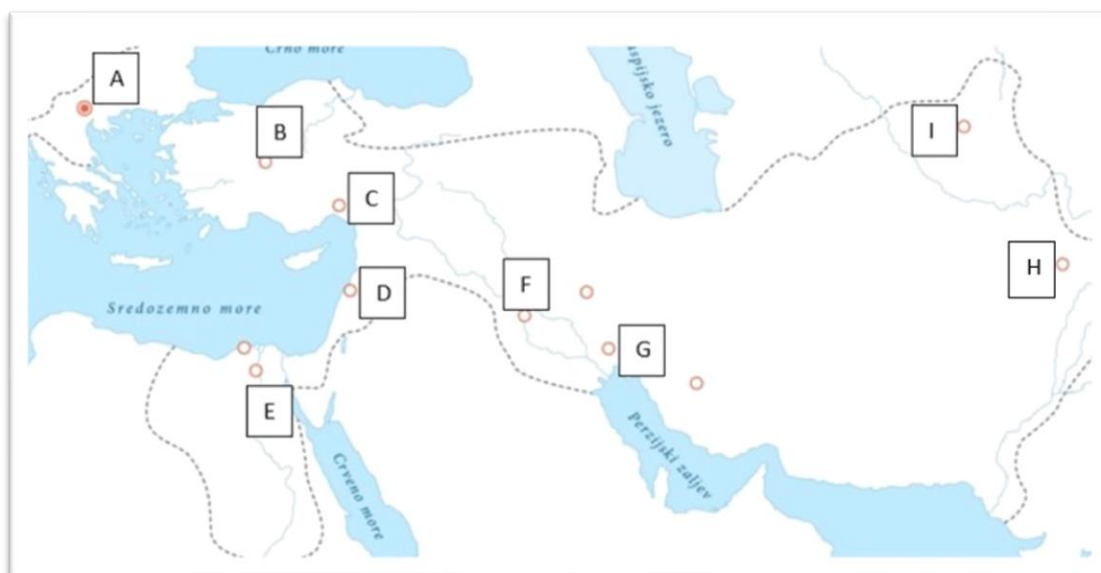
18. U potpunosti kronološki niz spartanske vojne obuke. Zaokruži slovo ispred pojma koji odgovara praznomu mjestu na shemi.

	1
--	---

a) tezmotet	b) eiren
c) ardet	d) likabet

19. Upiši odgovarajuće slovo sa slijepoga povijesnog zemljovida uz navedeni događaj.

Kojim je slovom označen:

19.1. Grad u kojemu se održalo vjenčanje Europe i Azije? _____

	3
--	---

19.2. Grad koji je Aleksandru Velikomu sedam mjeseci pružao otpor? _____

19.3. Grad u kojemu je Aleksandar Veliki umro? _____

20. Zaokružite **tri točna** odgovora.

	3
--	---

Posljedice su prodora grčkoga plemena Dorana na poluotok Peloponez:

- a) razvoj izrade keramičarskih proizvoda
- b) pokoravanje starosjedilaca Ahejaca
- c) podjela društva na tri društvene skupine
- d) pretvaranje Sparte u trgovačku silu stare Grčke
- e) pretvaranje Sparte u vojnu silu stare Grčke.

21. Upiši pripadajuće slovo sa slijepoga povijesnog zemljovida uz odgovarajući događaj.

Kojim je slovom označen:

	3
--	---

21.1. grad koji je predvodio ustanak maloazijskih gradova

21.2. mjesto posljednje bitke u Peloponeskome ratu

21.3. prostor na kojemu su se sukobili vojskovođa Mardonije i kralj Pauzanija?

22. Koja se od navedenih tvrdnji odnosi na demokratske reforme državnika Perikla?

	1
--	---

- a) Uveo je novčanu naknadu za obavljanje državnih službi i sudjelovanje u Narodnoj skupštini.
- b) Dobnu granicu za stjecanje prava glasa snizio je na 18 godina.
- c) Uveo je ostrakizam.
- d) Ukinuo je dužničko ropstvo.

23. Starogradsko polje na otoku Hvaru primjer je grčke kolonizacije istočne obale Jadranskog mora. Što od ponuđenog **nije** bio razlog grčke kolonizacije na Sredozemlju?

	1
--	---

- a) nedostatak plodne zemlje u Grčkoj
- b) prenapučenost
- c) bijeg od dužničkoga ropstva
- d) želja za promicanjem grčke umjetnosti među negrčkim narodima

24. Ispod fotografija napišite naziv i mjesto na kojemu su pronađeni povijesni izvori koji govore o prisutnosti Grka na istočnoj jadranskoj obali.

	6
--	---

Naziv:

Mjesto pronalaska:

25. Odredite točan vremenski slijed događaja i zaokružite slovo ispred njega.

	1
--	---

- a) pobuna maloazijskih Grka protiv perzijske vlasti → neuspjeli pohod Darija I. Velikoga na Grčku → Bitka na Maratonskome polju → Bitka kod Termopilskoga klanca → Bitka u Salaminskome tjesnacu
- b) Bitka na Maratonskome polju → Bitka u Salaminskome tjesnacu → pobuna maloazijskih Grka protiv perzijske vlasti → Bitka kod Termopilskoga klanca → neuspjeli pohod Darija I. Velikoga na Grčku
- c) neuspjeli pohod Darija I. Velikoga na Grčku → pobuna maloazijskih Grka protiv perzijske vlasti → Bitka u Salaminskome tjesnacu → Bitka na Maratonskome polju → Bitka kod Termopilskoga klanca
- d) Bitka u Salaminskome tjesnacu → Bitka na Maratonskome polju → neuspjeli pohod Darija I. Velikoga na Grčku → pobuna maloazijskih Grka protiv perzijske vlasti → Bitka kod Termopilskoga klanca